

Neocerambyx raddei

EPPO-code: MALLRA

(oak longhorn beetle; syn. *Massicus raddei*)

Type organisme: Insect (boktor)
Aanwezig in Nederland: Nee
EU-status: Quarantaine-organisme

Herkennen en waarnemen

Beschrijving

- Ei** Eerst crèmewit, later geelbruin, langwerpig, 4-5 mm x 1.5-2.5 mm.
- Larve** Jonge larven crèmekleurig met kleine, bruine kop. Volgroeide larven wat geler en tot 6,5 cm lang. Niet te onderscheiden van andere boktorlarven.
- Pop** Crèmekleurig, 3-6,5 cm lang; ligt onder de bast in een popkamer omgeven door grof zaagsel. Vleugelaanzet, antennes en pootjes liggen los tegen het lijf (bij poppen van een mot/vlinder zijn deze met het lijf vergroeid). Niet te onderscheiden van andere boktorren.
- Kever** Bruin (met gele haren bij jonge beesten), 35-63 mm lang, met een rimpelige nek (zie aanduiding op foto) en gladde rug. Lange voelsprietten, bij vrouwtjes iets korter dan het lichaam, bij mannetjes veel langer dan het lichaam (1.5-2 keer zo lang).

Net gelegd ei van *Neocerambyx raddei*.
© Wang Xia-Yi, Chinese Academy of Forestry.

Eieren van *Neocerambyx raddei* in de schors.
© Wang Xia-Yi, Chinese Academy of Forestry.

Larve van *Neocerambyx raddei* (kop niet zichtbaar).
© Wang Xia-Yi, Chinese Academy of Forestry.

Larve van *Neocerambyx raddei* in een boomstam.
© Wang Xia-Yi, Chinese Academy of Forestry.

Pop van *Neocerambyx raddei*.
© Wang Xia-Yi, Chinese Academy of Forestry.

Pop van *Neocerambyx raddei* in een boomstam, met daarin ook de gangen te zien.
© Wang Xia-Yi, Chinese Academy of Forestry.

Volwassen mannelijke kever van *Neocerambyx raddei*. Het rode kader geeft de kenmerkende rimpels in de nek aan. © K.V. Makarov (www.zin.ru\Animalia\Coleoptera).

Volwassen vrouwelijke kever van *Neocerambyx raddei*.
© K.V. Makarov (www.zin.ru\Animalia\Coleoptera).

Symptomen

Onder andere:

- Grote uitvlieggaten van ongeveer 10-15 mm doorsnee in de stam, die kunnen bloeden.
- Boormeel ('grof zaagsel') aan de basis van de boom of op de stam. Dit kan plakkerig zijn.
- Boorgangen zowel net onder de schors als dieper in het hout. Doorsnede ovaal (maximaal 3 cm breed), met daarin kleine houtdeeltjes ('grof zaagsel' / 'splinters').
- Slechte bladstand door verstoorde watertoevoer
- Afgestorven takken tot afsterven van de gehele boom.
- Vraat van de kever aan de bast van stam en takken, met uittredend sap tot gevolg.

Zaagsel gemengd met uitwerpselen op de bast van *Quercus palustris*. © Jung Jong-Kook, Department of Forest Environment Protection, Republic of Korea.

Zaagsel onder een zwaar aangetaste boom. © Jung Jong-Kook, Department of Forest Environment Protection, Republic of Korea.

Uitvlieggat van *Neocerambyx raddei*. © Jung Jong-Kook, Department of Forest Environment Protection, Republic of Korea.

Dwarsdoorsnede van een stam met gangen van *Neocerambyx raddei*. © Wang Xioa-Yi, Chinese Academy of Forestry (EPPO).

Wanneer en hoe waar te nemen

De eitjes worden aan het einde van de zomer in barsten van de bast gelegd. Soms zijn deze te zien, maar vaak niet. De boorgangen zitten zowel direct onder de bast, als dieper in het hout. Ze lopen voornamelijk in de lengterichting van het hout. Larven kunnen het hele jaar aanwezig zijn, omdat de levenscyclus drie jaar duurt.

Ze verpoppen in juni/juli in het kernhout. Larven en poppen zijn alleen te detecteren door in de boom te zagen. Kevers kunnen in de zomer waargenomen worden. De makkelijkste manier om dit te doen is door lichtvallen op te hangen. Ze zijn 's nachts actief en worden sterk aangetrokken tot lichtbronnen. De beste lichtvallen zijn UV-lichtvallen. Hier komen echter ook vele andere insecten op af.

Soorten die erop lijken

Een van de belangrijkste kenmerken van de adult (kever) is de gerimpelde nek. Dit komt bij de meeste Nederlandse boktorren niet voor. Larven en poppen van *Neocerambyx raddei* kunnen alleen door een expert worden onderscheiden van andere boktorsoorten waaronder [Anoplophora-soorten](#), [Apriona-soorten](#), [Aromia bungii](#) en [Monochamus-soorten](#).

Larven van enkele algemene Nederlandse insecten maken ook grote boorgangen in hout, zoals bepaalde rupsen. De rups van de wilgenhoutvlinder (*Cossus cossus*) wordt tot 10 cm lang en is eerst roze tot uiteindelijk donkerrood. De rups van de gestippelde houtvlinder (*Zeuzera pyrina*) wordt ca. 4 - 5 cm lang en is wit, maar met zwarte stippen op het lijf; deze maakt ronde boorgangen centraal in de tak. De rupsen van deze twee soorten hebben meerdere soorten waardplanten. Ze hebben vooraan drie paar (korte) pootjes, en op de buik 8 kransjes van donkere streepjes (haakjes); larven van *Neocerambyx raddei* hebben wel 3 paar heel korte pootjes, maar geen kransjes (haakjes) op de buik.

Poppen van motten zijn duidelijk te onderscheiden van poppen van boktorren, doordat bij motten de antennes, vleugels en poten vergroeid zijn in de pop.

Rups van een wespvlinder met 3 paar korte pootjes (pijltjes) en 8 kransjes van donkere streepjes op de buikzijde (omcirkeld).
© Ruben Meert.

Volgroeide rups van de wilgenhoutvlinder (wilgenhoutrups). © Gyorgy Csoka, Hungary Forest Research Institute (Bugwood).

Rups van de gestippelde houtvlinder met 3 paar korte pootjes en 8 kransjes van donkere streepjes op de buikzijde. © Ruben Meert.

Pop van de wilgenhoutvlinder.
© Gyorgy Csoka, Hungary Forest Research Institute (Bugwood).

Waardplanten en verspreiding

Waardplanten

Voornamelijk op Castanea- en Quercus-soorten. Ook op andere lofbomen en houtige gewassen zoals Citrus, Fraxinus, Morus, Paulownia, Xylosma en Zelkova.

Klik [hier](#) voor een actueel overzicht van de waardplanten. Houd er rekening mee dat er mogelijk nog andere waardplanten zijn.

Landen waar aanwezig

Komt voor in oostelijk Azië. Klik [hier](#) voor een actueel overzicht waar het organisme voorkomt. Houd er rekening mee, dat ze mogelijk ook nog in andere landen voorkomt.

Wat te doen?

Melden bij (vermoeden van) vondst

Dit organisme heeft de quarantaine status of er gelden noodmaatregelen voor. Neem direct contact op met uw keuringsdienst indien u een besmetting met dit organisme vermoedt. U mag geen plantenpaspoort afgeven, en geen handelingen doen of een bestrijding uitvoeren op betreffende planten totdat uw keuringsdienst uitsluitel geeft.

Voorkomen van verdere verspreiding en bestrijding

Probeer mogelijk besmette planten fysiek gescheiden te houden van andere planten maar zonder deze te verplaatsen, en neem direct contact op met uw keuringsdienst.

Meer informatie

Meer informatie kunt u vinden op:

- Informatie [EPPO](#).
- Meer foto's op [GBIF](#).

Opmerkingen/aanvullingen

Heeft u een vraag, opmerking of aanvulling over deze informatie, stuur deze dan naar het [Klantcontactcentrum van de NVWA](#).